

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Marie Turkové, JUDr. Milana Kamlacha, JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Jaroslava Vlašína v právní věci žalobce: **D. H. S. I.**, zast. Mgr. Gabrielem Šípem, advokátem, se sídlem Kladno, Kleinerova 24, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 3. 10. 2006, č. j. 46 Az 78/2006 - 16,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e o d m í t á** pro nepřijatelnost.
- II.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Zástupci žalobce Mgr. Gabrielu Šípovi, advokátovi, **s e p ř i z n á v á** odměna za zastupování ve výši 3151 Kč, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

Krajský soud v Praze rozsudkem ze dne 3. 10. 2006, č. j. 46 Az 78/2006 - 16, zamítl žalobu žalobce proti rozhodnutí žalovaného ze dne 1. 9. 2006, č. j. OAM-1082/LE-05-P07-2006, a rozhodl dále, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Přezkoumávaným rozhodnutím žalovaný zamítl žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 1 písm. a) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

Proti tomuto rozsudku podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas kasační stížnost. Na návrh stěžovatele Krajský soud v Praze usnesením ze dne 30. 11. 2006, č. j. 46 Az 78/2006 - 36, ustanovil zástupcem stěžovatele pro řízení o kasační stížnosti Mgr. Gabriela Šípa, advokáta.

Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud ve smyslu ustanovení § 104a zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně

přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení kasační stížnost odmítnuta jako nepřijatelná.

S ohledem na ochranu veřejných subjektivních práv fyzických a právnických osob je vhodné připomenout, že stěžovateli byla soudní ochrana již jednou poskytnuta individuálním projednáním jeho věci na úrovni krajského soudu, a to v plné jurisdikci. Další procesní postup v rámci správního soudnictví nezvyšuje automaticky míru právní ochrany stěžovatele, a je podmíněn již zmíněným přesahem vlastních zájmů stěžovatele.

Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje typický neurčitý právní pojem. Do soudního řádu správního byl zaveden novelou č. 350/2005 Sb. s účinností ke dni 13. 10. 2005. Jeho výklad, který demonstrativním výčtem stanovil typická kritéria nepřijatelnosti, byl proveden např. usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikovaným ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu pod č. 933/2006, www.nssoud.cz.

Nejvyšší správní soud v citovaném rozhodnutí shledal, že o přijatelnou kasační stížnost se může typicky, nikoliv však výlučně, jednat v následujících případech: 1) Kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; 2) Kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně. Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu; 3) Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit tzv. judikatorní odklon. To znamená, že Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně; 4) Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele. O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud: a) Krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu; b) Krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. Zde je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci této kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení především procesního charakteru proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby způsobila přijatelnost následné kasační stížnosti.

Přijatelnost kasační stížnosti je třeba odlišovat od přípustnosti kasační stížnosti na straně jedné a důvodnosti na straně druhé. Přípustnost (či spíše absence některého z důvodů nepřípustnosti) kasační stížnosti je dána splněním zákonných procesních předpokladů, jako je včasné podání kasační stížnosti (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), řádné zastoupení (§ 105 odst. 2 s. ř. s.), absence dalších zákonných důvodů nepřípustnosti (§ 104 s. ř. s.), apod. Důvodnost kasační stížnosti na straně druhé je otázkou věcného posouzení kasačních důvodů stěžovatelem uváděných (§ 103 odst. 1 s. ř. s.).

Pokud kasační stížnost splňuje zákonné podmínky procesní přípustnosti, pak je zkoumán přesah vlastních zájmů stěžovatele, tedy její přijatelnost. Jinými slovy, přichází-li stěžovatel s námitkami, o nichž se Nejvyšší správní soud vyslovil

již dříve a své rozhodnutí zveřejnil, není nutné ani efektivní, aby v obdobné věci znovu jednal a rozhodoval, když výsledkem by nepochybně byl stejný závěr. Teprve je-li kasační stížnost přípustná i přijatelná, Nejvyšší správní soud posoudí její důvodnost.

Z výše uvedeného plyne, že v zájmu stěžovatele v řízení o kasační stížnosti ve věcech azylu není jenom splnit podmínky přípustnosti kasační stížnosti a svoji stížnost opřít o některý z důvodů kasační stížnosti stanovený § 103 odst. 1 s. ř. s. Zájem stěžovatele je rovněž uvést, v čem spatřuje přesah svých vlastních zájmů, a z jakého důvodu by tedy měl Nejvyšší správní soud předloženou kasační stížnost věcně projednat.

Zde je nutné uvést, že stěžovatel žádné důvody přijatelnosti kasační stížnosti netvrdil a Nejvyšší správní soud se mohl otázkou přijatelnosti jeho kasační stížnosti zabývat pouze v obecné rovině za použití shora nastíněných kritérií.

Stěžovatel v kasační stížnosti označil důvody podle § 103 odst. 1 písm. c) s. ř. s. a namítal, že v řízení rozhodoval soud, který nebyl v dané věci místně příslušný a ke kterému stěžovatel podal žalobu v důsledku špatné informace poskytnuté žalovaným. Stěžovatel uvedl, že v době podání žaloby pobýval v přijímacím středisku tranzitního prostoru mezinárodního letiště, jehož detašované pracoviště bylo zřízeno ve V. P.. Nejednalo se však o místo, kde byl stěžovatel hlášen k pobytu, neboť jej do tohoto zařízení neumístil žalovaný, ale policie postupem podle § 73 odst. 1 zákona o azylu. Podle stěžovatele nebylo možné aplikovat ustanovení § 32 odst. 4 zákona o azylu a místní příslušnost soudu měla být určena podle § 7 odst. 2 s. ř. s. Krajský soud v Praze měl proto i bez návrhu věc postoupit místně příslušnému Městskému soudu v Praze. Z ustanovení § 73 odst. 2 zákona o azylu stěžovatel dále dovozoval, že přijímací středisko v tranzitním prostoru je zařízením, které se nenalézá na území České republiky. Poukázal na fikci, podle které cizinec umístěný v tomto prostoru doposud nevstoupil na území státu, a zdůraznil rozpor mezi tvrzením, že má hlášený pobyt v České republice v přijímacím středisku v tranzitním prostoru mezinárodního letiště, a fikcí, že doposud nevstoupil na území České republiky. Stěžovatel dále namítal porušení principu zákonného soudce. Postup žalovaného považuje stěžovatel za diskriminační a účelový, neboť do zařízení ve V. P. jsou převáženy pouze osoby egyptské státní příslušnosti s cílem změnit místní příslušnost Městského soudu v Praze, před kterým řízení trvá 6 až 8 měsíců, za místní příslušnost Krajského soudu v Praze, který rozhoduje do 45 dnů, čímž umožňuje žalovanému nepustit cizince na území. K uvedenému diskriminačnímu a účelovému postupu by podle stěžovatele nemělo být při určování místní příslušnosti přihlíženo.

Při zvažování přijatelnosti projednávané kasační stížnosti vycházel zdejší soud ze skutečnosti, že se již skutkově a právně obdobným případem, kdy stěžovatel použil prakticky shodnou právní argumentaci, podrobně zabýval, a proto odkazuje na svůj právní názor vyjádřený v rozsudku ze dne 22. 2. 2007, č. j. 2 Azs 156/2006 - 38, www.nssoud.cz. V tomto rozsudku Nejvyšší správní soud zejména uvedl, že rozhodoval soud místně příslušný a případná místní nepříslušnost soudu by byla napravena mocí zásady *perpetuatio fori*. Aplikovatelnost této zásady ve sféře správního soudnictví vyslovil Nejvyšší správní soud např. též ve svém usnesení ze dne 12. 6. 2003, č. j. Nad 52/2003 - 28, publikovaném ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu pod č. 27/2003, www.nssoud.cz, a dále v usnesení ze dne 13. 5. 2003, č. j. Nad 41/2003 - 32, www.nssoud.cz.

V rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 2. 2007, č. j. 2 Azs 156/2006 - 38, je m. j. uvedeno, že problematika právního postavení žadatelů o azyl nacházejících se v tranzitním prostoru mezinárodních letišť je pod drobnohledem odborníků

i mezinárodních orgánů ochrany lidských práv, a pokud je vůči těmto osobám uplatňován specifický režim a je vůči nim zachovávána fikce nevstoupení na státní území, jedná se o fikci poněkud problematickou, tím spíše, pokud by měla být aplikována extenzivně i na osoby, jež se fyzicky v tranzitním prostoru mezinárodního letiště již nenacházejí. Pokud je tedy žadatel o azyl přemístěn z přijímacího střediska v tranzitním prostoru mezinárodního letiště do jiného zařízení Ministerstva vnitra, je nutno na něj hledět jako na žadatele, jenž byl dopraven do jiného azylového zařízení ve smyslu § 73 odst. 2 zákona o azylu, byť se k tomuto postupu Ministerstvo vnitra rozhodlo z jiných důvodů, než pro překročení lhůt v tomto ustanovení uvedených. Nelze totiž akceptovat, že by na osobu, o níž je českou veřejnou mocí nejen rozhodováno ve smyslu zákona o azylu, ale s níž je nadto touto mocí i fyzicky manipulováno, jež je přemísťována a umísťována do zařízení nacházejícího se několik desítek kilometrů od mezinárodního letiště bylo nadále pohlíženo jako na osobu, jež dosud nepřekročila české státní hranice a nedostala se tedy pod jurisdikci našeho státu. Dojde-li tedy v budoucnu k situaci, že kapacity Přijímacího střediska P.-R. nebudou dostačovat množství žadatelů o azyl tak, aby byl zabezpečen jejich pobyt v důstojných podmínkách, má žalovaný jistě možnost rozhodnout o přemístění žadatelů o azyl do jiného azylového řízení ve smyslu § 73 odst. 2 zákona o azylu, v takovém případě ovšem podle názoru zdejšího soudu musejí nutně nastoupit i ostatní následky, jež zákon o azylu s takovým postupem spojuje. Taková poznámka má ovšem spíše povahu výzvy směřované do budoucnosti, nemá však žádný dopad do přezkumu prováděného zde Nejvyšším správním soudem, tak jak je vymezen obsahem kasační stížnosti.

Jakkoli si ovšem tento postup žalovaného zaslouhuje tuto kritiku, je třeba pro úplnost posouzení na okraj také vyjádřit nesouhlas s tvrzením stěžovatele, že by v tomto směru postupoval žalovaný diskriminačně a přepravoval do detašovaného pracoviště V. P. pouze egyptské státní příslušníky. Nejvyššímu správnímu soudu je z úřední činnosti známo, že se v tomto azylovém zařízení nezdržují pouze tito občané, nýbrž ve stejném, ne-li větším počtu i občané vietnamské, či ukrajinské státní příslušnosti a dále i někteří další (např. státní příslušníci Ruské federace, Makedonie, Kyrgyzské republiky, Číny či Běloruska).

Z toho tedy v souhrnu vyplývá, že jakkoli se zdejší soud neztotožňuje s argumentací stěžovatele, nesouhlasí ani s přístupem žalovaného, který je zejména nutno označit za vnitřně nekonzistentní, když na jedné straně pohlíží na stěžovatele z hlediska jeho procesního postavení jako na osobu, jež se stále nachází v tranzitním prostoru mezinárodního letiště, na druhou stranu pak ale zároveň z hlediska určení místní příslušnosti krajského soudu pro přezkum jeho správních rozhodnutí jako na osobu, jež se nachází v zařízení V. P.. Zdejší soud, který nemůže akceptovat, že by zařízení ve V. P. mohlo být považováno za součást „tranzitního prostoru mezinárodního letiště“, či za jakousi jeho exklávu, neboť takový přístup by byl spíše účelovým a nikoli smysl zákona a práv respektujícím výkladem; považuje stěžovatele za osobu nacházející se v okamžiku podání žaloby v azylovém zařízení Ministerstva vnitra ve V. P., a toto místo považuje za jeho „místo pobytu“ ve smyslu § 77 zákona o azylu. Místní příslušnost určená Krajskému soudu v Praze tak byla určena správně.

I kdyby tomu tak ostatně nebylo, je třeba konstatovat, že za situace, kdy stěžovatel podal svou žalobu ke Krajskému soudu v Praze, tento se neshledal být místně nepřislušným a stěžovatel ani žalovaný neuplatnili v průběhu řízení před tímto soudem námitku nepřislušnosti, byla by i taková vada zhojena uplatněním zásady *perpetuatio fori*. Podle § 105 odst. 1 občanského soudního řádu, které je třeba v souladu s § 64 s. ř. s. použít i ve správním soudnictví (s. ř. s. totiž vlastní úpravu zkoumání místní příslušnosti neobsahuje), totiž zvažuje

místní příslušnost soud před tím, než začne jednat o věci samé, případně k námitce účastníka, je-li uplatněna při prvním úkonu, který účastníkovi přísluší. Jedná se právě o projev zásady *perpetuatio fori* (trvání místní příslušnosti), která vyjadřuje to, že se místní příslušnost jako podmínka řízení posuzuje podle okolností, které existují v den zahájení řízení, tj. v den podání žaloby u soudu, a trvá až do skončení řízení. V tomto směru se k aplikaci této zásady vyjádřil Nejvyšší správní soud ve svém usnesení ze dne 12. 6. 2003, č. j. Nad 52/2003 - 28 (publ. pod č. 27/2003 Sb. NSS): „*Zásada trvání místní příslušnosti soudu (perpetuatio fori) se jako obecná právní zásada užije i ve správním soudnictví. Jejím užití nebrání skutečnost, že není výslovně vyjádřena v ustanoveních § 7 a § 129 a násl. s. ř. s.*“ V dané věci pak stěžovatel námitku místní nepřislušnosti při prvním úkonu neuplatnil a neuplatnil ji ani později v tomto řízení. Svoji pochybnost o místní příslušnosti krajského soudu poprvé vyjádřil až poté, co bylo řízení ukončeno, a to zjevně z důvodu krátké doby trvání tohoto řízení; i kdyby tedy byla jeho námitka důvodná a Krajský soud v Praze shledán místně nepřislušným, byl by nedostatek místní nepřislušnosti zhojen a nemohlo by se jednat o důvod ke zrušení rozsudku krajského soudu ve smyslu § 103 odst. 1 písm. c) s. ř. s.

Z výše uvedeného je zřejmé, že ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje dostatečnou odpověď na všechny přípustné námitky podávané v kasační stížnosti. Za situace, kdy stěžovatel sám žádné důvody přijatelnosti kasační stížnosti netvrdil, Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele.

Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost nepřijatelnou, proto ji podle ustanovení § 104a s. ř. s. odmítl.

O náhradě nákladů řízení před Nejvyšším správním soudem bylo za použití ustanovení § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s ustanovením § 120 téhož zákona rozhodnuto tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť kasační stížnost byla odmítnuta.

Odměna zástupci stěžovatele Mgr. Gabrielu Šípovi, advokátovi, který byl stěžovateli ustanoven usnesením Krajského soudu v Praze ze dne 30. 11. 2006, č. j. 46 Az 78/2006 - 36, byla stanovena za jeden úkon právní služby ve výši 2100 Kč podle § 9 odst. 3 písm. f) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, ve znění pozdějších předpisů (převzetí a příprava zastoupení podle § 11 odst. 1 písm. b) této vyhlášky) a režijní paušál podle § 13 odst. 3 téže vyhlášky ve výši 300 Kč za každý úkon. Zástupci stěžovatele se dále v souvislosti s převzetím zastoupení a první poradou s klientem konanou dne 16. 1. 2007 ve V. P. přiznává náhrada za promeškaný čas ve výši 400 Kč, tj. čtyři započaté půlhodiny po 100 Kč podle § 14 odst. 1 písm. a) advokátního tarifu, a cestovní náhrada ve výši 351 Kč, tj. 58 km x [3,80 Kč + (0,08 l/km x 28,10 Kč/l)]. Nejvyšší správní soud nepřiznal zástupci stěžovatele odměnu a náhrady za nahlížení do spisu, neboť tento úkon nebylo nutné k ochraně práv stěžovatele činit, když samotné nahlížení do spisu nevedlo k doplnění kasační stížnosti a zástupce stěžovatele disponoval potřebnými podklady již před tímto úkonem. Zástupci stěžovatele bude vyplacena částka ve výši 3151 Kč, a to z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 12. března 2007

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu